

Організація централізованої системи приведе до нормального, конкурентного розвитку інфраструктури, дозволить обслуговувати як організовані, так і позабіржові ринки. Введена в систему інформація про угоду буде означати гарантоване її виконання, що буде вирішенням проблеми довіри між учасниками ринку. Тільки система, яка охоплює всі сегменти фондового ринку, може називатись Національною депозитарною системою.

Література

1. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу в Україні» № 710/97-ВР 10.12.97 р.
2. Постанова ВР України «Про концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України № 342/95 — ВР 22.09.95 р.
3. *Головко А. Науменко О.* «Депозитарна система України».
4. *Головко А.* «Етапи розбудови Національної депозитарної системи: проблеми та перспективи» — «Ринок цінних паперів України» № 6 — 1998.
5. *Гонта Іван* «Чи можливий капіталізм без ринку капіталів» — «Дзеркало тижня» № 41 (314) 21—27 листопада 2000 р.
6. *Зимин Павел.* «Финансовый рынок: проблемы и перспективы». <http://finands.narod.ru/analiz2>.
7. *Маскалевич І.* «Десять лет на право переписки» — Зеркало недели № 29 (250), 24—30 июля 1999 г.
8. *Разумцев* «Інформаційна інфраструктура України ринку цінних паперів для ефективного залучення фінансових ресурсів» <http://www.ndu.gov.ua/doklad1.htm>
9. *Хоружий* «Про деякі проблеми ринку цінних паперів» Финансовые риски № 2/2000.
10. Річний звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку <http://www.ssmc.gov.ua/4/>

Л. В. Стрільчук, Г. В. Труш

Київський національний економічний університет

ГРОШОВІ ЗАОЩАДЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Комерційні банки в Україні є основними суб'єктами на грошовому ринку. Одним із джерел формування ресурсної бази для більшості банків являються залучені кошти юридичних та фізичних осіб. Останні займають значну долю в структурі депозитів банків. Так, вклади населення в загальній сумі залучених коштів по банківській системі становили на 01.01.2004 р. 55,3 % [1].

Серед основних чинників, які впливають на заощаджувальний процес, велику роль відіграють розміри доходів, які будуть мати вкладники та рівень довіри до банківської системи. Необхідно відмітити, що в конкурентній боротьбі за клієнтів останнім часом спостерігається значне підвищення відсоткових ставок, що також насторожує вкладників.

Разом з тим, для збільшення зацікавленості населення банки пропонують різноманітні послуги та проводять ряд заохочувальних заходів для своїх клієнтів.

Банківська діяльність завжди супроводжується ризиком, а особливо це відчутно в умовах нестабільного розвитку трансформаційної економіки. Тому проблема довіри населення до банківської системи є гострою не тільки для банків, а й для держави в цілому.

До системи заходів щодо посилення довіри населення до банківських установ відноситься гарантування збереження та повернення коштів вкладників та відсотків по вкладам.

В сучасних умовах в Україні повернення вкладів фізичних осіб установлено в законодавчому порядку. Незначні розміри гарантованої суми незабезпечують в достатній мірі захист інтересів вкладників і належної зацікавленості в збереженні коштів в банківських установах. До того ж однакова сума виплачується незалежно від кількості рахунків вкладника в одному банку. Це призводить до того, що, перестраховуючись, вкладники розміщують кошти в різних банківських установах в розмірі не більшому гарантованої суми. Понад 85 % вкладників мають депозит, що не перевищує розміру суми гарантованого відшкодування [2, С. 5].

Досвід інших країн показує, що в разі банкрутства аналогічний фонд гарантує вкладникам виплати в значно більших розмірах. В Україні гарантована сума відшкодування коштів за депозитами, включаючи відсотки, на момент настання недоступності вкладів з роками збільшувалась: у 1998 р. — 500 грн, 2001 р. — 1200 грн, 2002 р. — 1500 грн, 2003 р. — 2000 грн. На сьогоднішній день гарантована сума становить 3000 грн.

Слід відмітити, що створення дієвої і надійної системи захисту інтересів вкладників залежить в першу чергу від розвитку економіки, політичної ситуації в країні.

Велике значення щодо збільшення грошових заощаджень населення має оволодіння певною інформацією відносно банківських установ, що допоможе в прийнятті рішення щодо розміщення коштів в тому чи іншому банку. Для цього слід забезпечити повний і своєчасний доступ населення до необхідної інформації.

Таким чином, формування ресурсів банків за рахунок грошових заощаджень населення на сьогоднішній день є багатогранною проблемою, вирішення якої залежить, перш за все, від макроекономічних чинників.

Література

1. Бюлетень НБУ, 2003, № 9.
2. Вісник НБУ, 2004, № 8, С. 5.

Н. М. Сушко

Київський національний торговельно-економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ КОНКУРЕНТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ НА РИНКУ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Перехід від галузевої до корпоративної моделі управління вітчизняною економікою, скорочення участі держави в економічному житті країни актуалізують проблеми пошуку додаткових інвестиційних ресурсів, з одного боку, та необхідність запровадження більш активної і діючої соціальної підтримки працівників, з іншого. Так, в 2002 р. чисельність пенсіонерів в Україні становила 13,8 млн осіб, що по відношенню до зайнятого населення за усіма видами економічної діяльності становило 67,7 % [1]. Прогнози даного показника на майбутнє також не є втішними. Це обумовлює необхідність пошуку нових підходів у вирішенні проблем пенсійного забезпечення уже нині, одним із яких є створення в рамках великих вітчизняних корпорацій об'єктів соціально-економічної інфраструктури: інвестиційних і пенсійних фондів, страхових компаній, консалтингових фірм, банків тощо. Майбутні орієнтири розвитку ринку пенсійних послуг, передбачаючи конкурентну взаємодію між його основними учасниками, вимагають уже нині наукового обґрунтування специфіки конкурентної боротьби даного сегменту ринкового середовища.

Слід зазначити, що вивченню загальних проблем розвитку пенсійного забезпечення присвячено немало досліджень і публікацій. Серед теоретичних досліджень видне місце займають роботи В. Закревського, Ю. Вінслава, Е. Лібанової, В. Лунева, М. Дерновської, Е. Катасонової, П. Коваль, Ю Коваленко, Т. Коно, В. Куликова, П. Мознаса, Т. Монгуша, А Михайлова, О. Ткача, І. Трофимової,